

Universitätsbibliothek Paderborn

Homiliæ Qvadragesimales Reverendissimi D.ni P. F. Hieronymi Baptistæ De Lanvza Venerabilis memoriæ Episcopi Barbastrensis & Albarrazini, Ord. FF. Prædicatorum

Ex Hispanico idiomate in latinum perfectè fideliterq[ue] iuxta posteriorem omnium, nouamq[ue] editionem translatae, & ab innumeris cùm S. Scripturæ, tùm SS. Patrum typographicis erroribus emendatæ ... cum triplici Indice ...

Lanuza, Jerónimo Bautista de

Antverpiæ, 1649

§. 18. Adhæsit. Adeo firmiter adhæret diabolo luxuriosus, vt nec flagris eum domo sua eliminat; quo diabolus intumescit.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-52962](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-52962)

his spurcitiâ, fordidaque luxuria.

Præfatas ut præclaras appiolo historias, at nulla materia nostræ congruentior, quam ea, quam proponit Spiritus S. de iuvene Tobia. Hunc Raphael Angelus via perpetuus comes sed larvatus ad coniugium cum Sara virgine ut nobilissima, ita pudicissima adhortatur quæ septem prius viris data fuerat in vxorem, atamen cum nullo illorum consummatum scimus esse matrimonium. mox enim ut ad illam accedebant, illos omnes successivè diabolus prælocavit: quare Angelo Tobias: *Audis quia tradita est septem viris, & mortui sunt: sed & hoc audiui, quia demonum decitit illos. quomodo ergo illam ego in vxorem ducam? Tuam Angelus Tobias vilissimam prælegit admonitionem, & in illo omnibus, nec incongruum foret illam perpetuâ servare memoria, cum & ipse Angelus attentionem lectioni postularit: *Audi me. Et ostendam tibi, qui sunt, quibus transire potest demonium. Hi namque qui coniugium ita suscipiunt, ut Deum à se, & à sua mente excludant, & sua ita vacent libidini, sicut equus & mulus, quibus non intellectus, habet demonium potestatem super eos. Bone Deus, ex se matrimonium sanctum, Dei institutione consecratum. Honorabile coniugium. Actus matrimonij sine peccato licitus: *Thorax immaculatus*, asserit Apostolus; quod cum ita sit, qui tamen eo suscipiunt animo matrimonium, ut suis solummodo vacem delicijs: *Habet demonium potestatem super eos.* Quid non eis timendum, qui stupris, adulterijs, scortationibus, incestibus, alijsque incessanter vacant voluptatibus à Deo prohibitis, sicut equus & mulus insipienter? Attende, precor, exequande, cœcutiens: *Sicut equus & mulus in ades proptians impudice, ne te malus arripit diabolus; cui te servum venundas, cave ne subito te suffocet, perdatque luxuriosum.* Tu verò, cuius hæc præmia sunt desideria, tuis cum amasia vacante delicijs, quinimo & honorem puella deprædanti in tantamque matrimonio, dedecorare tibi prospice, diabolus adfert, verere ne te in insulas abripitaves; ut illi Syn phronio Romæ præfecti filio contigisse probe novimus: hic etenim suis attractus voluptatibus, purissimam aggredi non est veritas Agnetem virginem (referente D. Ambt.) quem diabolus oppressit inopinatum: accedent potio patri, & ob illij necem graviter apud castissimam virginem expositulanti, respondit: *Non ego filium tuum occidi: ille, cuius voluntatem perficere volebas, in eum potestatem accepit.* Cave mortalium stultissime, tuæ sectator impurissima libidinis, ne totum te rapiat Satan, disperdat, au-**

mam detradat inferno, corpus autem eyciat verminibus alimentum.

§. 18. Adhæsit. Adeo firmiter adhæret diabolo luxuriosus, ut nec flagris eum domo sua eliminet; quo diabolus intumescit.

Aliud quoque subintelligit Christus hoc verbo (*Adhæsi illi*) mysterium. O infamem, qui patri benignissimo terga vertis, domum deseris rebus omnibus instructissimam, illustrissimam societatem, mentem opulentissimam, sic ut te nec lacrymæ, nec preces, nec promissa teneant vel pateria, nec honoris gradus quod domi gloriabaris, nec amoris blandimenta, cohibeant petulantem: ipse tibi domum eligas tyranni; quo nullus ferocior, inhumanior nullus, Schyza barbarus, cui adhæcisti, ut sis illi servus perpetuus, Lect te ad vilissimum omnium eijerat officium, ut subulcus deleruas; tam constanti verò mente adhæret illi marcipium; ut nulla possit ab eo diuelli ratione, nec verberibus, nec ignominijs, nec ciborum subtrahione, ad reditum compelli fatigatus. Quam bellè nostrates exprimit discolors.

Illud videbis, quam stringat hoc vitio fortiter diabolus, opibus exhaustis, sanitate consumpta, crancis putrescentibus, corrosio gutture: oris graveolentia putidam, in honorum exauctoratum: & tanta licet eum diabolus immanitate contondat, ita tamen constantè eius in obsequio perseverat, ut non sit qui abigat laborum, verberumque tediosum: *Adhæsit uni civium.* De hoc inter cætera sibi diabolus applaudit, superbusque gloriatur, ut se Deo comparem esse grauletur, de attenta nempe fidelitate, qua illi serviunt miseri peccatores, quæ imitetur eorum fidelitatem, quos Deus inter sibi fidelissimos reputat servos, eosque constantissimos. De hoc maxime Deus in servis suis gloriatur, quod in eius verba iurent, illi tam pertinaciter adhæreant, ut nihil sit quod illos à suo valeat amovere famulatu. Sanctorum ad Dei accessus obsequium eodem declaratur verbo: *Adhæsit. Mibi adhære Deo bonum est: fatebatur Psal. 73.* Psalmista. Deus autem ut Patriarcharum constantem declararet in suo famulatu voluntatem, de illis hoc testatur: *Adhæserunt mihi,* pro ut ipse per Hieremiam explanat suballegoria lumbaris, quod hominis aharet corpori fortis constructi: *Sicut adhæret lumbare ad lumbos viri &c. De*

41-23

I. Adhæret diabolo libidinosus.

Psalmista.

Hierem. cap. 13. 11. Psal. 24. 25.

Sanctis similiter ait ore Dauidico: Innocentes & iusti adhaerunt mihi. Qui loquenti modus familiaris est S. Scripturae. At quam fideliter adhaerunt? Ut licet illos, secundum hominem, Deus excipiat a peremine, flagris ardeat, enecet fame, paupere tate deprimat, cladibus affligat; superant tamen omnia, nec a Dei voluntate, eiusque seruitio ac chantate sepeandi, his omnibus fr-

Rom 8. 11. Seruorū Dei probatur fidelitas. Act. 9. 15.

Ita D. Paulus ex illi constantem in Dei charitate & famulatu suam probabat voluntatem quod in se totum provocaret mundum, omnem eius potentiam, imo ipsos Angelos ac demones, calamitates omnes, omnes ad mortem vsque persecuciones. Quis nos separabit a charitate Christi? tribulatio, an angustia &c. Certus san, quia neque mors, neque vita, neque Angeli, neque Principatus, neque virtutes, neque instantia, neque futura neque fortitudo, neque altitudo, neque profundum &c. poterit nos separare a charitate Dei. O Dei vas electum ad Domini tui gloriam, quam illum tua fidelitate glorificas? Ideo qui Paulum eligit sibi in honorem hoc de illo testis testimonium: Vas electissimum est mihi iste.

Gen. 22. 16.

Hoc suo maxime Deus consulit honori. In illum finem collimabat illud cum Abraham stragem ad dum ab illo parente, filium sibi poposcit immolandum, vt autem Abraham stringit gladium, & ictum in caput librat innocentis, manum Deus ab opere reuocat percutientis. Quid his Domine mi intendis? Non filij vitam sed vt totus testetur orbis, qua mihi pater Abraham seruiat promptitudine, vt eum nec proprij filij immolatio a meo queat dimouere famulatu: Non peperisti filio tuo vnguento propter me. Hinc tua constans immobilis cunctis innotescit mihi seruita fidelita.

Gen. 46.

In eundem scopum tendebat ille cum Iobo tractatus, coram Domino adstat diabolus: cui Dominus. Unde venis proditor. Ex aedibus meis Domine, mundo sellicet; totus hic meus est, omnes solus homines possideo, omnes mihi serui fidelissimi: Circuitui terram & perambulauit eam.

Iob. 1. 7.

Siccine mea? ax? omnes tuae parati voluntati. Habeo & mihi Iob seruum inconcussa fidelitatis virum. O Domine, replicat diabolus, talis nequaquam est, qualem tibi argogas; nunquam illum rei familiaris iactura, examinasti. Quid effers quod tibi seruiat, quem tantis tibi deumicis blandimentis? Impertis illi facultates, filios, sanitatem. Ne precor illum inter fidelissimos adscribe, quem his prius non tenueris argumentis. Petitis animo: vigeat flagrum, opes dissipentur, domus corruat, emo-

riantur filij, sanitas languescat, in sterquilino lepra percussus, & putredine fedeat circumfusus. Domine, taline seruum & scriptis immanitate? Vide ne defecerit. Abiit omnino, probatissimus est mihi; & his eius clarius patebit sole fidelitas. Nec nane fallaxque testimonium: ingruunt turmatum in Dei seruum, dolores, iactura, clades &c. & totus putredine compositus vocem altius extellit: Etiam si occiderit me, in ipso sperabo. Non me Deus a se, non a suo repellat obsequio, nec eius deleram domum, licet occidat: Iustificacionem meam quam capi tenere, non desiram. Fateor, Domine, inquit diabolus, de hoc te posse seruo gloriari. Inuidet diabolus Deum talibus honorari: vt enim aduerbit, quanta Deo ex illo Abraham facinore gloria, quantum honor accreuerit, quod ei vnguentum paratus fuisset filium immolare, miriadas sibi cociliauit serutorum, qui sibi filios & filias immolarent, qui non solum ferendi gestu desisterent, vt Abraham, sed repleta sanguinem fundere filiorum, necique traderent charissima pigora, hoc namque praeteritis in sui gloriam molitur diabolus, estque illud quod Deo maxime foret lectum, quare vt de grauisima sit illata ignominia conuertitur dicens? Immolauerunt filios, & filias quas demones. Num habuit Deus sibi fidelem amicum Abraham, multo lenos autem diabolus, vt in eo Deo palmam praeripere videretur. Vt enim superbus videtur, haec Iob constantiam diuinae fauere existimationi, cui licet bona, greges, armenta, filios, seruos, sanitateque abstulisset, nihil horum valuerit Iob a diuino separare famulatu; congregat sibi seruos, (quos ego diaboli voco Iob s.) innumerabiles quos sibi subiungat, velut hunc prodigum, direptis opibus, honore, nomine, salute, putredine, vermibusque toto corpore prosterentibus, quos tamen possibile non sit diaboli domo exturbate fatigatos, aut ab illo separe tardiosos, aut alio diuertere portinentes.

Exemplum ab altero sumito, qui diaboli Iob, verberibus pugnisque contusus, opibus exutus, priuatus sanitate, in sterquilinum putidus ad spectaculum eiectus: adhuc dicat: Etiam si occiderit me; manu mittere scortum, impossibile, licet occidat me, delicijs renuntiare non valeo, licet ob i las fiam vermium, foetidumque congeris; & licet eum diabolus habeat adeo miserum, vilem, & abiectum, vt eum ad porcorum curam subulcum eiciat, adhucet illi tamen fidelissimus: Misit illum in vilam suam, vt pasceret porcos, & inspicbat sa-

curari de siliquis, quæ poti manducabant, & nemo illi dabit. Quid hoc, tam vile prodigo commendas officium? Illum creas ô proditor, portarium? Tanta maceras fame, ut illi porticem deieges siliquis? Attende, iuvenem esse patre natum perillustri, inter puputam, byssum, vnguenta, electuaria deliciaque enurritum, & mox ut se ad tam abiectam viderat dantati servitute, te deserto, quæret qui melius excipiat, tractet honestis, nutritaque deliciais. O quam tuto quosdam diabolus sibi servos possidet adeo eius addictos obsequio, ut eum sint nunquam relicti, quantumlibet immaniter crudeliterque illos excipiat: subilcos infamet, inedia consumat, exuat indusio. Non discedent semper parati servare contumaces.

Abissi. O. Irachitas infelices, celestis patris filios, quos sibi tales elegit: *Primogenitus meus* *Isrl.* Aegypti namque incolæ, ac idem Pharaonis subiecti servituti, tam durâ licet premeret illos afflictione, tantisque ad extrema fatigaret laboribus, ne cogitatio q. idem illis occurrat, ut egrediantur, se tam iniuste cripiant servituti, & in sibi debitam asserant libertatem; quinimo tam inmiti. confracti dominio, cepis, alijs, carnisque ollis delectantur. Seder animo Pharaonis impio, tam continua Dei populum afflictione fatigare, ut ne q. idem momentum ad quietem largiatur, vnde hoc illis imponit oneris, ut operibus luti sordidissimis nec minus durissimis distendantur, lateres figuli componant, omnes edificandis civitatibus Ramesses & Phithom occupentur, ne verò ad momentum quiescerent, præfectos statuit operum omni exutos humanitate, tigris e crudeliores, qui miseris periculum imponunt laterum quotidianum, viribus humanis impossibile, nec vel vium de numero detrahentes: qui scuticis, flagris, & hispidis spinarum virgis, statutum non implentes nunquam excruciant. Hos S. pagina dicit *Præfectos Operum*, & Philo: *Excutores imperiosos*. Notat autem Moyses, quod crescente laterum numero, pensioque in dies ingraescente, paleas operi lex negaret: sed alio mittet colligendas: *Non ad vobis paleas, ut colligite, sicubi muerre poterit.* Opinatur aliqui paleas: hæc intelligi, quæ miscendo luto sunt necessaria. D. autem Bernardus, paleas capit quibus lateres, in fornace coadurantur. Afflictos Irachitas considerant D. Augustinus & D. Bernardus: *Intendes operibus, à ira luti & lateris.* Quam solliciti, quam anxij, quaqueverum paleas colligunt, quibus lutum, lateresque componant. O Irachitas ipsa clade

miseriores! O filios illustrissimo ac nobilissimo illo parte Abraham, ad se ipso Deo progenitos, (amabo) vos ad tam vile, seriliumque damnavit officium: quis ad illum statum deiecit miserandum? filij, quos Deus patrum veltrotrum, nomine siliacom suorum dignatus est honorare: ad quam autem vos intueor abiectos servitute, cui dissentio officio, ab illo vique rege, cui vos ipsos in servos tradidistis: semper lutum calcatis, semper paleas vagi conquiritis, & quis, preter, tanti laboris finis, quæ regis intentio? Ramesses & Phithom edificare civitates: Vos ipsos hic intuemini descriptos, vos enim alloquuntur ô filij prodigi. D. Augustinus & D. Bernardus, qui vos ipsos huic tyranno crudelique domino tradidistis, qui vobis hoc imponit officij, ut sordidis & grauolemus operibus luti carnalium operum distendantur: *Rex Aegypti* inquit D. Augustinus. *Ipsa diabolus te cogit ad opera, non insinuat sed iniquitatis servitus &c. ad opera terrena & luxuriosa cogit. Sub iugo Pharaonis* inquit D. Bernardus. *hinc luti opera, id est, dissoluta & sordida.* Hoc autem vehementer hic importunum: cum enim ad talia opera, paleas requirantur, nec illæ tibi dentur, sed ad eas tu ipse conquiritas obligeris, ne vel denarium à diabolo tibi dandum speraueris, ut puellam ad inhonestam compellas, nec opes, ut famulam contumpas, nec sanitatem qua tota nocte ut vespertilio circumvageris, aut vaces rapinis: tu tibi illas necesse est, acquiras: Attende quo illi labore paleas colligunt ad opera sua terrena & sordida: quot autem hypothecales, quot vltra, quot cambia & recambia, ut praxidimus, & omnia in obsequium Pharaonis infernalis, & hæc ex illis extruuntur: rbes scilicet Phithom & Ramesses. O potentissime Deus quam oppositè nobis ea describis, quæ detrius illis eueniant libidinosis. *Ramesses* ex sententia Origenis, significat: *Gemma: io tinea*, id est ut reor, semen, seu radix tinea & putredinis. Rupertus ipsam vult significare ineam. *Phithom* aut idem significat: *os Abissi*: En scotator, quid ex illo tua libidinis extrahatur, commotionem tinea, vermes toto corpore diffuentes, dolores qui tibi medullas rodant ossium, velut tinea; En calamistrare gaueo latissimum tibi os aperis abyssi, quæ tuam tibi deglariat salutem, opes, honorem, vitam, animam: omnium, etenim horum sulis infame naufragium, omnia libido dissipat inextremabilis, nihilominus ita, Pharaonis diabolici malefunde adhaeres constanti obsequio: ut parieti loquatur, qui discessum sua cat.

V. *Talis est & quide maior sub diabolo.* *D. Av.* *Ser. 84.* *de tēp.* *To. 11.* *D. Br.*

ingi gratissimi excussione, & tam molestae caraque seruitutis libertatem: *Adhæsi uni cuius.* Talis Domini seruitio conglutinati persistunt, licet tam multis, ac grauibus iacturis, cladibusque fatigati.

§. 19. *Misit in villam. Regna, qua promittebat diabolus in suilia enanescent, & cauienam famem, quibus, qui illi seruit, muldatur.*

47. **C**ohabitauit igitur cini illi detestissimo, At quo quiescit palatio? Hæc sordidissima, ubi nefrendes pascuntur: eo prodigum misit, ut subileum ageret, fameque citius deficeret, cum ei diuinam non assignaret rationem, aut mensurale salarium. *Misit eum in villam suam, ut pasceret porcos, & cupiebat &c.* O foedifrago, quæro, ubi nunc grande loqui, ampullata promissila, Christo perierata dum omnem mundi gloriam assumptæ demonstrasti, tua esse omnia iactitans, reges ac possessores fore omnium tibi pollicebaris seruientes: *Offendit illi omnia regna mundi, gloriam eorum, & dixit, hæc omnia tibi dabo.* Ita hæc tua sunt regna, suilia porcorum, scætores, putredines, hæ tuæ gloriæ, subulos create, hæ tuæ facultates, domusque abundantia, dira fidelissimos fame seruos enecatæ.

Meminisse te velim (inquit D. Petr. Chrysol.) eorumque nobis referunt Evangelistæ, de miserimo, nempe, illo cuius corpus integra æmonum legio pefederat, id est sex milia, sexcenti, sexaginta sex, cuius dolendam sortem singulari stylo denotat D. Mar. cui Cacadæmones locum assignarant habitandi, detinuerant in mortuorum sepulchris, ad cadavera graue olenta, pulitaque detulerant: *Domicilium habebat in monumentis.* Num igitur integra dæmonum legio alteri loco illum non poterat deputare commodiori? Quem locum, arbitraris, esse designandum ab eo qui mortuus est, vermis, & putredo; nisi monumenta mortuorum? *Eccæ qui honores omnes regni promittebat, & gloria, habitare factus sordidus corruptiones cadaverum reperitur in tumulis.* Sic sic iste decipit, cum promittit. Quam congruè de illo lob: *Prædixit dæm pollicetur socijs, & oculi filiorum eius deficiunt.* De quibus in tractatibus nostris fusiue egimus, ei valde convenienter, quod ibidem exposuimus, nempe, quod sordidus ille cuius, virque cumini scætor, adeo sit auarus, ut licet aliud nihil inloret, quam

D. PET. CHRYSO. Serm. 17.
 Matt. 4. 8.
 Marc. 5. 3.
 I.
 Diabolus in promittendo multus, & putredo; nisi monumenta mortuorum?
 D. PET. CHRYSO.
 Job 17. 5.

promissa & repromissa, rerum omnium adeo indigus reperiret, ut, quando ad rem veritur, nihil quod det, hæbeat, nisi penas, labores, ignominias, miserias, putredinem.

Perpente, quid cum illis agit sibi subditi, quos ad suilia detrudis; te in adulterium, abum ad concubinarum, illum ad lupanar, ut eorum sit hæc tota sollicitudo, porcos pascere, sensus suos, his nervis omnibus intendunt edere, bibere, ludere, iocari, odoribus recreari, multis, delicijs inhaerere, nihilominus fame deficiunt, non illis postulata concedit, nec promissa seruat foedifragus. Tu veta loquere, num vnaquam tantos tibi largitus est nummos, quot poposcisti tibi verò tot delicijs, nullo tuo impendio, concessit quot desiderasti? Continua fame languescunt, confusi, nec quidquam illis diabolus largitur, nisi quod suis ipsi laboribus lucrantur, & si quas quas colligere valeant, sed non nisi periculo moliarum, morsuumque porcorum; Absit ut diabolus tibi plus aliquid liberalis largiatur, quam tua tibi valeas opera congregate: non tibi pellicis dabit amplexum, nisi tuis illum impensis procuraueris, mille periculis, anxia sollicitudine, tuis facultatibus, indultia, pro ut Domnica prima declarauimus.

Notat autem Caietan. quàm concinne Christus prodigi describat calamitosam sortem, quæd fame languesceret, tam avaro subditus Domino, qui cum cibum famelicus optaret: *Nemo illi dabit.* Ne diabolum credidit benigniorem diuitem epulone, qui mendicum cernens fame perire Lazarum ad domus suæ ianuam prostratum, nec micam illi panis indulsit, nec eius quispiam famulorum: *Nemo illi dabit.* Diabolus, mox ut aliquem sibi peccato subiecit, ipse conatur ut quæ desiderat, non obtineat, ipse obicem ponit sola enim spe nutrens, quæ quærit, obtinendi. Primum quia versipellis est, astutus, ut qui nouerit, quàm primum quis optatis potius esset delicijs, ilico eorum nolere inanitatem, ac fallacitatem: ut Amnoni contigit, cum Thamar sororem scædè violasset.

Refert D. Augustin. quod Monica mater sua, ex desiderio, [quo Augustini optabat conuer. D. Augustin. honem, Episcopum à magna sanctitate com. Lib. 1. mendatum instanter rogauerit, ut illi emittimode suaderet libros de manibus proijceret. Ma. nichæorum, qui filij erroribus scætebant. Cut via pijlimum: *Sine illum, & tantum roga Deum pro.*